

PRACOVNÍ NESCHOPNOST PRO NEMOC A ÚRAZ V 1. POLOLETÍ 2008

Vývoj pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz v České republice v 1. pololetí 2008 významnou měrou ovlivnily změny v nemocenském pojištění uskutečněné od 1.1. 2008. V rámci zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů č. 261/2007 Sb., to byly zejména tyto úpravy ve způsobu stanovení výše dávek nemocenského pojištění:

- pro stanovení výše nemocenského a podpory při ošetřování člena rodiny se z částky denního vyměřovacího základu počítá do první redukční hranice jen 90 % i po uplynutí 14 dnů pracovní neschopnosti nebo ošetřování člena rodiny;
- za první tři kalendářní dny pracovní neschopnosti nenáleží nemocenské (náhrady mzdy)¹;
- výše nemocenského (za kalendářní den) se stanoví z denního vyměřovacího základu sazbou 60 %, jedná-li se o 4. až 30. kalendářní den pracovní neschopnosti, 66 %, jedná-li se o 31. až 60. kalendářní den pracovní neschopnosti a 72 % od 61. kalendářního dne pracovní neschopnosti.

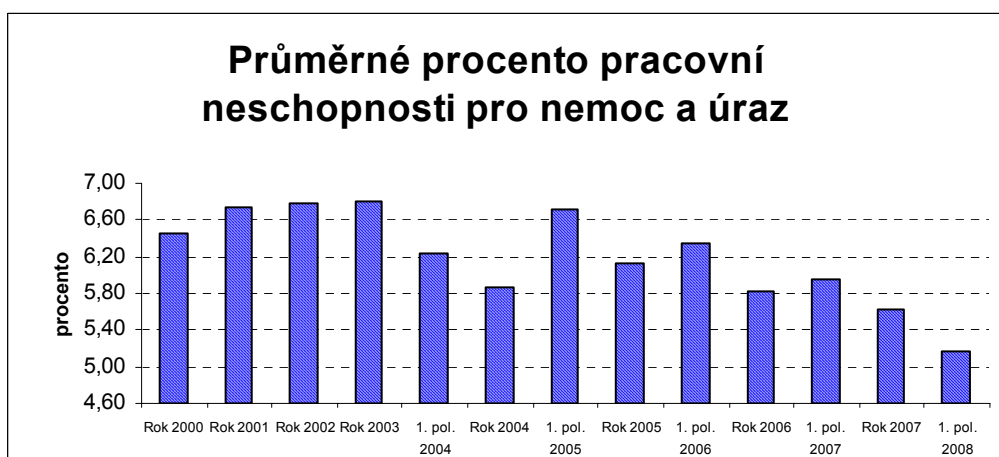
Tyto úpravy se výrazně odrazily ve výsledcích pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz v 1. pololetí 2008. Při meziročním zvýšení počtu pojištěnců o 1,2 % (ve srovnání s 1. pololetím 2007) se podstatně snížil počet nově hlášených případů pracovní neschopnosti celkem (tj. pro nemoc a pracovní i nepracovní úraz) v absolutním vyjádření o 23,2 % a v přepočtu na 100 pojištěnců o 24,7 % (z 32,67 případů v 1. pololetí 2007 na 24,61 případů).

Zároveň se však téměř o 16 % zvýšila průměrná délka trvání jednoho případu pracovní neschopnosti (z 32,91 dne v 1. pololetí 2007 na 38,14 dne v 1. pololetí 2008). V tomto zvýšení se promítlo prudké snížení krátkodobých při současném nárůstu dlouhodobých pracovních neschopností.

Výrazný pokles počtu pracovních neschopností a na druhé straně zvýšení průměrné doby trvání pracovní neschopnosti se promítlo do celkového **poklesu procenta pracovní neschopnosti** o 13,2 %, a to z 5,941 na 5,157 %.

V 1. pololetí 2008 tak v České republice v důsledku pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz denně chybělo na svých pracovištích 235 867 pojištěnců (pokles o 32 505 pojištěnců), v tom pro nemoc 212 478 (meziroční pokles o 30 963), pro pracovní úraz 9 390 (méně o 342 pojištěnců) a ostatní (tj. mimopracovní) úraz 13 999 pojištěnců (tj. pokles o 1 200 pojištěnců).

Následující graf ukazuje pro větší názornost vývoj průměrného procenta pracovní neschopnosti v delší časové řadě (od roku 2004 jsou k dispozici i údaje za 1. pololetí).

Z grafu je zřejmá vysoká pružnost ukazatele průměrného procenta pracovní neschopnosti ve vztahu k legislativní úpravě v oblasti dávek nemocenského pojištění. Průměrné procento pracovní neschopnosti se zvyšovalo až do roku 2003, kdy dosáhlo svého maxima 6,814 %. V praxi to znamenalo, že v průměru

¹ Od 30.6.2008 je v důsledku nálezu Ústavního soudu změna.

bylo každý den ze 100 zaměstnanců/pojištěnců téměř 7 práce neschopných pro nemoc a úraz. V roce 2004 se v důsledku změn ve výpočtu nemocenských dávek (novelizace zákona č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění s účinností od 1.1.2004) poprvé výrazně snížilo na úroveň 5,857, poté se v roce 2005 přechodně zvýšilo, v dalších obdobích se postupně snižovalo a k nejvýraznějšímu poklesu průměrného procenta pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz došlo v důsledku výše uvedených legislativních změn v 1. pololetí 2008.